

SALVADOR

Josep Planaspachs

Els números volats es corresponen amb els de les obres reproduïdes al llibre: *Salvador Dalí: L'oeuvre peint complet*, de Robert Descharnes i Gilles Néret (Benedikt Taschen, Colònia, 1994). (Hi ha traducció al castellà.)

Paisatge (1914?)⁸

Granets de sorra al verd de l'aigua
que no és aigua.

Victòria i blanc als núvols grisos:
quadern de faules.

Tot l'encenall de cent xiprers
i els noms que tinc,
i els noms que em feu,
els noms que busco
arreu arreu.

Granets de sorra al blau del bosc
que ara rebutjo.

Muntanya i fam a l'inrevés:
quadern de cecs.

I tot l'encant del món que neix,
i els noms que faig,
i els noms que vull:
els noms del tot
arreu arreu.

L'àvia Anna cosint a Cadaqués (vers 1917)⁹⁶

Llit de vida i la lluna que s'afanya,
lli de prat al voral de la finestra,
pampallugues d'estiu i coloraines
a l'ull viu que no encén si no s'inflama.

Pulmó batent per les xacres del temps,
microbi noble, cruel vernissatge
on llum i por escometen la presa,
on dia i nit es barregen i sagnen.

Finestra oberta al somni i al demà,
;oh vida tendra i núbil que deposes
l'orgull del vell al sac de la malícia!

Lluna plena i mestressa de l'erol,
;oh mort jove i febril, vella indefensa,
l'afany magre del sol que vol i dol!

Retrat de Llúcia (1918)²⁰

Neixo a la llum del silenci
amb els ulls grisos i tristos,
dits fuetejant el pit
—el pit àvid del foc màgic—,
l'anell de l'odi al clatell,
el sol i l'aire, l'espai
que ara em ronda enmig del negre,
i el gris i el blanc: punt de nit
—esclau del fat i la joia—
que neix ara al vol d'un món
de taques grogues —sement
de dida morta a Bergera—,
calm contrapunt de la dansa
dels morts vivents, de la flor
que put, de la flor que mata
tot aquest sol: terbolí
del foc de l'ombra que esclata.

Vell crepuscular (1918)²¹

Sorra d'infància,
sorra d'incendis.

Taca negra amb dos bessons
sota d'un cel que s'enclota
pel congost de velles aigües
on l'aigua canta i no plora.

Magatzem i un intel·lecte
prop del límit de les hores
a la cuina de les àvies
del quer alt que engronsa el poble.

Calb i amb trenes que davallen
per la closca oval i morta,
cap llagut, mirall ni guarda
té el vell mut amb ulls cecs d'òliba.

Fosquedat d'albes,
claredat d'ombres.

**La barca «El Son» – L'artista
al timó d'«El Son» (1919)⁴¹**

Timó privat de vida,
els solcs de la despulla
són taques d'un abisme.

La vela és vent que dalla
el part de l'aventura,
el port de la mortalla.

El vent –inexistent–,
el sol que esmorteix l'àncora:
parpelles del moment.

Buc dempeus, i la verga
que escomet les onades
fa forat en la encesa,

la inexacta disbauxa
del sentit i la rauxa:
sóc la vela que mata.

Autoretrat (amb pipa) (vers 1921)⁸⁸

No sóc jo qui difama els verals
solitaris, marcits, indefensos.

No sóc jo qui en tu es mira i no es veu,
no sóc jo el mirall de la lluna,
la clarícia, l'albada dels temps.

No sóc jo el bruixot que ara et prem
les paraules, el ritme, la pell
que t'és fosca com neu, negra neu.

No sóc jo ni la pipa ni l'ull
que ara et flaira, que et tanca l'ocell
que no t'alça del terra ignorant:

Vine amb mi cap a l'alba dels temps.

No sóc jo pòmul ple com el pa,
ni capell o copalta o barret
que amb la palla traspua clarors:
sóc l'ingrat homenatge, l'esperma
inculpable d'un vit combatent.

No sóc jo l'ull rebec ni aquest fum
que la pipa escateix de l'avenc:
sóc mirall de tenebra i del jou
que ara ens lliga, ens empara, ens empeny...

Vine amb mi cap al sot ple de vida,
vine amb mi cap a l'alba dels temps.

Autoretrat amb coll de Rafael (1920-1921)⁸⁹

M'aixeca el coll la vida de l'amic
amb qui vespreja el signe... I els dos òvals
perfectíssims -com llum dins la caverna-
fan de sostre al vital pollegó
que sobre taula enforca la mestressa.

I els dos forats simètrics... Ara sóc
metamorfosi, veritat: impacte.

Regno amb mi, i sóc rei
de la roda que es menja
pare i mare i bordell.

Regno sol sota el regne de natura.

Cadaqués d'esquena (1921)⁹³

Com castell de mur i punts
moro d'esquena al demà
que m'esclafa l'avenir:
torrent de còdols i sucre
cap a la gàbia del boig
on la llum és blau infern,
on la llum es l'endemà
de l'ahir que amb punt i coma
el parèntesi estrafà.

Castell de llum i arbres de foc
-¡poble, poble, poble de sang
i de fang!-: amb l'esquena
em ressuscites l'endeví...
I ara et perfaig amb llum
i amb colors... I amb un punt
de núvol blanc esclata
l'antic deliri per tots dos.

Festa de la Santa Creu a Figueres - El circ (1921)⁹⁹

Ja tinc l'arlequí i el gegant,
el titella de guant, el príncep,
la ràdio petitona -joc
de veus al carrer principal-,
el vano trist, l'abric de l'àvia,
la disfressa del vell armari
de fusta vella -no en sé el nom-,
el balcó de la processó
de gent i cares i de noms
que no conec -sóc bon minyó-,
l'home dels bigotis, la dona
del sac i dels nassos de marbre:

velles patums que amb parsimònia
ballen l'esclat d'un món antic.

Festa a l'ermita de Sant Sebastià (1921)¹⁰⁰

És terra de pastissos,
és terra de destrals:
en Forané té calces,
en Forané té rals.

A mi em fan el gori-gori
les velletes de Pardals:
¡canta absoltes, lluna blanca,
que avui és fira de rams!

Tinc un cove ple de llunes,
tinc un cove ple de sang.

Escena de cabaret (1922)¹³¹

De Troia-cavall surt cargol
i cambrer -el negre cambrer-,
un procés que es transmuta en ball,
la corda, el vas, el vi i la vida
-així tal qual tu veus: ¿te'l beus?-,
gris quadrat trist de quarantena,
i faig la sina com un buit
de dos cercles i el punt al mig,
enmig de la vida barata,

la vida que mana.

El nen malalt - Autoretrat a Cadaqués (vers 1923)¹⁴¹

M'empasso abismes de mi: malaltia
vora d'un mar en calma que m'és gàbia.

No té cap nom l'ocell, ni aquells llaguts
que no em són res, ni prop ni lluny, ni mai
ni sempre-jo, que sóc l'ofès del temps
que passa i passa i passa sense esforç.

Mireu-me bé: abaltit i convers
a fets de vida que no m'han malmès
—encara no— la rialla cruel.

Sóc l'espantall on es glaça el porró,
ombra xinesa que no sabeu veure
prop de la mar, lluny del quer alt que em mana.

Sóc el triat per la rifa del temps,
sóc l'escurçó que malparla del vent.

Port Alguer, Cadaqués (1924)¹⁷⁶

Llagostada ran de mar,
dues serpents vora l'aigua,
el cantiri de la son,
la pomera sense platja,
el deliri del nounat,
l'escollit del turó i l'arbre,
els reflexos de la gent,
la brevetat de la calma,
la llarga taca del dia,
els cecs monestirs de l'aire,
els panadissos d'estiu,
la porta mig ajustada,
la cursa del cavallot,
la cabellera tallada:

deu dies de boca en boca
i deu nits de llagostada.

Figura en una finestra (1925)²⁰⁰

Compta les ones del mar,
la noia, d'esquena al moll,
i jo compto les arrugues
que li dibuixen el tors.

Compta pedres i llaguts,
la noia, d'esquena a l'euga,
i jo compto els plecs de l'aire
pentinant la cabellera.

Compta núvols i confits,
la noia, d'esquena al son,
i jo compto les vegades
que m'ha mirat de debò.

**Don Salvador i Anna Maria Dalí (Retrat del
pare i de la germana de l'artista) (1925)²⁰¹**

S'esfuma el traç de vida, el sucre tou,
la cella es torna neu, ressò del somni.

Les mans escolten sons d'abans-d'ahir,
els llavis blaus festegen llapis d'or.

El fum no hi és; malgrat la vida el fum
forada l'àmbit gris: mirada estranya.

La noia dels rulls (1926)²²⁵

Desfaig les trenes
de lluna i sol
—menjo dos pèsols
i quatre ous—,

refaig les dunes,
m'enlairo sol
—menjo vedrunes
i no cargols—,

perfaig duanes
dintre d'un clot
—menjo sardanes
i no bruixots—.

Faig el que faig
perquè sóc boig
—menjo formigues,
mosques al vol—.

Penya-segats (Dona davant de les roques) (1926)²⁴⁶

Penya-segats de guerra i el pilar
que se sosté a flor d'aigua —no convé
el record ni la pluja ni el racó
que amaràvem de seny i d'odi lent—,
pilar augural, presagi del carrer
estret i fosc, ¡oh dona, tan vestida
amb pell i pell que l'odi —mut de vida—
dóna al teu riure, avui, l'esclat del cec!

La mel és més dolça que la sang (1927)²⁶²

La rosa i el ventrell farcit
de por i d'agonia i de sang,
els dos cavalls que fan la guaita
i la gota de sang que vessa,
mulla el llit a la cambra d'hostes
—dos ulls i traüt a les fosques—,
taüt invisible i la grip
que devora carn i cervell,
lluny del pati no veig el rostre
—dessagnat, innocent, salvatge—
de la mort que es venja amb la sang
de l'ase dels cops que em rebenten,
al pati de jocs: com un príncep
miro la degolla i somric
—ple de pors, avar de paraules—,
i la mare del somni plora
mentre el degoteig de la nit
m'engolfa en la febre que mata.

Els desitjos insatisfets (Diàleg a la platja) (1928)²⁷⁹

La mà de l'ham,
el bon gegant
que a genollons
mercè m'implora,
és un bon jan
amb gàbia i sant
a les conquilles
—¡quina mar, quina
mar de petxines!—,
m'apropo lluny
d'ocells salvatges
—un bon consol
per les metzines—,
m'acosto sang
als llavis blancs,
m'empasso el pes
al ventre roig
—un llavi d'or
és el no-res—,
bec i no bec
—els ulls em fiten:
¿no sents el crit
de les forquilles?—,
sé que no sóc
ase ni peix,
gàbia m'ha pres
al monestir
on no hi ha gent,
on no hi ha brins
—¡quina salut,
dins la mortalla!—,

la mà de l'ham,
el forat gran,
la lola seca,
el quer tan alt
—no tinc ofici
ni benefici,
cap avantatge
per als pardals—,
la mà tacada
em mira i calla:

sóc l'endeví
d'un futur fals.

**Composició surrealista, batejada
carn de gallina inaugural (1928)²⁸⁰**

Triomf oval,
¡oh carnaval
senatorial
pel riberal!

Riu geomètric,
globus simètric,
llangardaix tètric,
pla volumètric.

Serpent de glòbuls,
taques amb òvuls
i uns quants discòbols,
flors sense lòbuls.

Carn de fadrina
—¡oh vitamina!—
que dictamina
vit i vagina.

Pell d'escurçó
en processó
cap al porró,
¡bell paredó!

Curs, perifèria,
brau de matèria,
¡oh roja artèria,
delit i dèria!

Bol de caplletres,
nombres i uretres,
corbes i metres:
ous cronometres.

Dol de petxina,
trionf oval,
carn de padrina
fonamental.

Platja antropomòrfica (1928)²⁸⁶

Res més que el do
de no dir res,
res més de mi,
només el fat
i el do del sol
que lluny, ¡ai las!,
fa dir que sí.

Conquilla (1928)²⁹⁷

Ull bord de la vida,
bagassa de jull,
lluna de mentida,
petxina d'escull.

Ocell putrefacte (1928)³⁰¹

Sóc prenys, a Bergera, del fat d'onagres
i altres cabòries i enginys. De cap llengua
que esmussi l'arbre i cobri el delme d'or,
jo no en sóc ni l'esclau ni el patge tou.

Avui moc l'engranatge oscat -memòria-
i revénen les hores de segons
-i primers i darrers- penediments
retallats al melic de la innocència.

Putrescible, m'envolo cap al fons.

**L'enigma del desig (*Ma mère,*
ma mère, ma mère) (1929)³¹¹**

Desig de mare em porta la inconstància
amb què sotsobro i esmoco l'entranya
del vil forat, l'entrada a fosca cambra
on esgrumollo murs, cercles i mapes.

¡Oh mare-mòmia, fòssil, mar-en-calma!

Anhel de mare prospera i estampa
del cel petjada, de la mar l'onada,
la claredat immediata avui,
anhel de mare que trontolla i mata.

¡Oh mare-estel, primícia, mare-saba!

El joc lúgubre (1929)³¹²

Sóc vianant i m'agraden
les tovalloles de rus
eixutes, brutes i mudes,
també les mars ben obertes
i els xucladors de la dutxa,
qui sap si també fronteres
de vestits, copaltes, rulls...

M'engarjolo dins pomeres
perquè sóc el vianant
que només veu perspectives
quan li envelleixen el cap
les breus, màgiques quimeres
del joc brut de l'endemà.

Sóc vianant a les eres:
no sé pas el que vindrà.

El gran masturbador (1929)³¹⁵

Petó de fosc i les petjades
a les balmes fondes on dits
són veus i crits, sabó i onades
de pau i pors que s'entrebesen.

Breus miratges, lleus miracles
a la rambla de la mansa
quietud que tot ho amara.

Lliri de fosc i la llum clara
que muntanyreja, que s'escampa
arreu arreu del mar de blanc
que els murs, amb parsimònia, taca.

Pòsit de temps alçaprema
blau, incongruent onatge.

L'home invisible (1929)³²²

Evidència nuada, l'esgarip
de l'ocell, del vaixell que s'amorria
a la cleda tancada i gris del somni,
tot el que es veu és ment salvatge, sang
blanca que estrena pis, vestit, castells
foscos i pressa de vida, com llac
d'incendi amb sorra i temps perdut, la imatge
del nen mut dins les gàbies imperfectes
que són fora del temps on tot de reixes
desclouen nius d'orats de cara tova.

Els diamants visibles davantegen
tabernacles vitals, que em són la mida
horitzontal del temps que dorm i crida.

Els primers dies de la primavera (1929)³²⁷

Fes-me esqueneta, cosina,
que vull veure l'home vell
de l'altra banda del riu,
el que no porta capell,
el que ni canta ni plora,
el que té mal a la pell,

fes-me esqueneta, cosina,
vull veure, per l'espiell,
tots els capgrossos del cóm,
de les truges els esgüells,
les patums i cuques feres,
el quer alt i aquell castell
que plana damunt Bergera
i que de plana és cervell,

fes-me esqueneta, cosina,
que avui se'm gebra la pell
mentre primavera m'obre
el cap a cops de martell.

La font (1930)³³⁴

Duc la clau sota el pit, i és la clau
que em fa veure la por i la nit
que se'n van per on vinc, que se'n van
per on visc, que se'n van a l'espluga
de la font del melic i la pluja.

Sublimat i unisex, jo -perplex-
sóc la font de l'oblit i el reflex.

Les roses sagnants (1930)³⁵¹

Pilar de roses roges com la neu
que mai no sagna: roques ran de nit
clara d'abisme, l'ombra estilitzada
del pensament: ¡oh rància sang d'idea
fixa, espectral paraula noble, sutge
menstrual, roda-mare estèril, ombra
etèria, màgic brot de vida inerta!

El moviment del blau
és sang de rosa tendra.

Vertigen (Torre del plaer) (1930)³⁵²

L'esfera mou la vida i no la toca,
gel de disbauxa engendra somnis d'aire
que davallen la trena i la carícia,
dues arrels es fonen a l'abís
d'estatges foscos i clars, a deshora
de llums perpètues i vertígens calbs:

tonsura del món que rep vida mòbil,
fruit de la daga, fruit de l'arbre bla.

La persistència de la memòria (Els rellotges tous)³⁶⁰

Sóc memòria del segle que vindrà,
filial escurçó de l'endemà
que avui corre, adormit dins el passat,
cap a un ara que és buit, cap a un ahir
que qui sap què dirà quan se n'adoni
del frau de les hores -segons, minuts-
que el temps roba al germà que ja no hi veu
-filial entrepà, diumenge clar-,
al rellotge balder i al rellotger
sobrer, que el temps aixafa sota el pes
mirífic -àgil- de l'esclau mitger.

El somni (1931)³⁶⁵

Desgruixo els naframents
amb escalpel de plata
-faig juli amb corda fluixa,
faig juli amb pell de cabra-,
tinc ferida a les dents,
tinc ferida a les cames
-desdibuixo el ronyó
del consol i del llàtzer-,
sóc el jove-llampec,
sóc el vent ple de xacres
-tots ensems, al bordell,
amb la puça i la rasca-,

¡oh sangprès de madona,
la madona que dalla!

Solitud (L'eco antropomorf) (1931)³⁷⁴

Floreix la pedra estanca -llunyedat
dels contraris ovals-: dol que s'enlaira
perquè plora la llàgrima.

El tornaveu de la trona al quer alt
-;tercegeu armes!-: sóc vell manifest,
capità de la gala.

Més enllà dels boscatges de Bergera,
solitud em reclama penyora
dels ecos morts a l'ombra.

Vianant de deliris,
a jóc dormo amb Pandora.

Pa antropomorf (Pa català) (1932)⁴⁰⁰

El titella a la bastida,
les runes, de sotamà,
dóna a l'àngel de la vida,
a l'esclau que menja el pa
sota les tralles de dida
amb mugrons de bon xuclar.

Desperta, temps adormit,
que menjo el que no serà,
al carrer de vit i pit,
putxinel·li d'entrepà.

El cavaller davant de la torre (1932)⁴⁰¹

Orgull i ràbia fendeixen el clos
de soledat i de llums transparents
amb què m'ensorro en la cleda del temps
purificat per l'angoixa del cos,

cos que davalla per cels innocents,
cos que s'enlaira i és verga de nit,
cos que s'estronca i és taca de vi,
forma perfecta, vell antre de gents.

A tu m'acosto, m'endinso, m'estenc
a la planura de marges rebels,
per tu m'ensorro, m'eixamplo, m'entenc

tota paraula que surt, com la mel,
d'uns llavis foscos i oberts com la neu,
dels llavis closos i tristos del temps.

Meditació sobre l'arpa (1932-1934)⁴²¹

Verí insondable
de vides estranyes,
letargia màgica,
esclat de les mans:
sens cercle, rotllana.

Triangle insondable
de mètrica tosca
—accents a la palla—,
paisatges i runa:
qui paga, no mana.

La tartana fantasma (1933)⁴⁴³

Punt de fuga al buit del boig,
la desferra en processó,
el cant de les roques màgiques,
l'endevinalla del so.

¿On acaba el camí, on?
¿Rere les muntanyes? ¿Prop
de la casa de cartró?

Tinc al cap quatre forats
i una eina per desfer pols.

Punt de fuga i res de bo
malgrat plogui, malgrat nevi
neu de fang o de debò.

Tinc al pit una ferida,
i sota del ventre, dos.

**Retrat de Gala amb dues costelles de xai
en equilibri sobre l'espatlla (1933)⁴⁴⁸**

Pou corcat,
negra pell:
tu, l'aranya,
jo, l'anyell.

Capdavall,
capdamunt:
porta oberta,
clau al mur.

Jo-silenci,
tu-soroll:
dos capells...
¿Capells? -Dos.

Groga neu,
vit blavós:
sang espessa,
niu de tots.

L'enigma de Guillem Tell (1933)⁴⁴⁹

Duc el melic ple de brossa
i un diumenge qualsevol
miro d'enfonsar-hi el dit
per treure'n bruixa i didot.

Duc un mirall tan endins
que ja no em diuen pintor
de paraules ni barjaules,
sols barruer fill de mot.

Mes m'agrada mesurar-me,
em grato per la picor
que em destrossa les entranyes,
que em refà el rictus de pols.

Vailet sol a la muntanya,
criticat pel bo i millor,
sóc flor i nata de natura,
sóc flor i nata de pintors.

M'és igual el crit de l'ase,
m'és igual el crit del món:
faig i perfaig el paisatge
que a mi m'agrada, ;i prou!

Qui sap si del que és petit
no surten nafres i flors,
put de lluny tota experiència
si només és processó

de fanfàrria i fanfarrons,
de cultura i joc de pocs:
no m'agrada la gramàtica.
¡Deixeu-me, vull estar sol

per burxar-me vit i bròquil,
per tocar-me flor i botó!

L'espectre del sex-appeal (1934)⁴⁸¹

Té un rostre tebi, escardalenc, d'onada,
no sap quants llimbs amaguen el paisatge
ni tampoc el perquè de tantes causes
i coses de noms intangibles, fers,
no coneix el llimac ni sap -beneit-
com desfogar-se i obrir les finestres
de bat a bat, a frec d'un mar estèril,
porta un os a la mà, un cèrcol mut
-que no rutlla- reposa al terra groc,
té mirada de nen perquè no es veu
la mirada, i el mar verd li acompanya
la mà en escriure i descriure el mot,
té un rostre cec, rostre mut: blau d'infància.

El cavaller de la mort (1934)⁴⁹⁹

Espectador de l'onatge, paredo
quadres, passat, futur, present i joies
amb l'ànsia del lladre, l'angoixa bruta
del poble multat per la història tova.

Mulassa del son, rememoro oprobis,
venjances nuades al ritme sord,
només l'ànsia del lladre, bruta angoixa
d'aquest poble quimèric i abatut,

la raça dels versos de mort,
l'escassa amplitud de la mànega.

El deslletament del moble-aliment (1934)⁵⁰⁷

Dreta-esquerra,
cim i pou,
blanc i negre,
nit i rou,
buit que taca
nou presons,
marge tàctil
del bessó,

dreta-esquerra:
processó.

**Aparició de la meva cosina Carolineta
a la platja de Roses (1934)⁵²⁰**

Roses caldes, nit de llamps:
l'home mort jeu en el terra,
ganivet de pluja i sang,
tarda calda, fuga i ball
a les termes dels creients
en la amplària sideral:
dansa el vell, dansa victòria
dins els greuges de postal
del monestir de la calda
rosa-foc inaugural.

Ossificació matinal del xiprer (1934)⁵²²

Fumós, el cavall espera
—pacientment— el temps dòcil,
l'esglai de pedres i el foc
ensonyat del xiprer viu.
A mans juntes, mort, reclama
servitud, penyora, gatge,
espelma orada que raja
dalt del cim, als núvols, llàgrima.

El cavaller de la mort (1935)⁵⁴⁷

Al pati fosc, dansa l'aire
amb quatre corbs punxeguts
perquè no sap ballar sol
davant l'esclat de la sorra
que ara és pedra, que ara és dol.

Al pati fosc, dansa l'aire
amb la mort de la quimera,
bona mort del rossinyol.

L'Àngelus de Gala (1935)⁵⁵⁵

Descaso fulls de marbre al llibre vell,
ajusto portes i torneigs, la llum
ordeno al voraviu del sac de l'aigua,
imposo normes, endego femades,
adobo els precés del terra groc i estèril,
m'assec a l'ombra del capell de forma,
agenço quadres, desgavells d'onagres,
manego el son despullat de la màquina
i bato temps i llana de mortalla,

a l'era dolça del xiprer de l'àvia.

L'automòbil fòssil del cap de Creus (1936)⁵⁶⁸

La llengua m'és verí que puja i repta
per la timba de verbs, per sots profunds,
per cadavèrics mots mancats d'imatge,
la llengua m'assassina mentre escric
els futurs imperfectes, o adjectius
sense sentit, capficats i morts -àvids
de vida-, sement de la llengua i mare
que emmetzina l'instant en què, decrepit,
faig melic de les ombres no refoses.

**El farmacèutic de l'Empordà que no
busca absolutament res (1936)⁵⁷⁷**

No hi busquis res, sota la lluna,
no hi busquis res, dessota el sol:
mentre has buscat, la lluna reia
i el sol li feia un ros petó.

L'armilla bruta,
el cap cobert,
el cel que penja
al celobert,
busca que busca
has descobert
paisatges bruns,
el cel en verd.

No hi busquis res, sota la roca,
no hi busquis res, dessota el sòl,
mentre has buscat a tu et buscava
un munt de gent en processó.

La taula solar (1936)⁵⁸⁸

Retrat tou de placenta,
riu de vida que neix,
una mort que es bifurca
i el rellotge no hi és:
no hi ha murs, a les hores,
ni a les hores ni al temps,
no hi ha rocs, sota taula...

Sota taula, la neu.

La justícia geològica (1936)⁵⁹³

Pedra i justícia, amago el teu brunzit
darrere els núvols, sota el cel, tan lluny
de tu com puc, vell hoste que em capgires,
amb bubons engonals i amb l'alè fètid
patollo -mort- dins del quadre que alleuja
sofriments als verals d'aquestes runes
entendrides per vents suaus que criden,
hoste vell que capgiro terra bruna
i amb justícia venero pedra tosca,
terra de mapes, bitàcola morta.

**Afores de la ciutat paranoico-crítica: tarda
a la vora de la història europea (1936)⁵⁹⁹**

M'enfonsa turpitud,
el noble escamarlat
escanya bruixes blanques
—els carrers de Bergera
són com gel que no es glaça—,
fa por l'ham de pomera:
sóc la noia-campana
que rebat els mil sexes
a redós de muntanyes,
ballen dansa, les cledes,
a la porta inexacta
on raïmo tot l'àmbit,
turpitud que reclama
jocs de trista venjança.

El gran paranoic (1936)⁶⁰⁰

Se't veu el costat de marbre
i un front llis i clar, les urpes
clivellades per la sang
que degota d'una cara
que no és la teva: ets dues
imatges, dos llampegueigs
que amaren la nit de plata,

ets l'ambidextre impertèrrit,
el covard del mapa.

Parella amb els caps plens de núvols (1936)⁶¹³

Raïm i pa de vida que mesura
desitjos acoblats, anhels acèfals
que eternitzen la tarda sota els núvols
esclatants, grisos, a rampeu d'un cel
exalçat que fa burla i vermelleja,
la quietud vora platges de dida
visible -presó mamertina-, fosca
solitud del mantell que no respira.

Els plecs de l'aire fan la simfonia
orquestral de les taules sense cara.

L'escriptori antropomòrfic (1936)⁶²⁴

Faré cristalls de vida pel carrer
on dansen dona i nen i tot de gent
amuntegada dins del cens: calaixos
de ciutat -testimonis-, balbuceigs
de l'ocellam als nius de la deshora.

Faré vidres i copes i queviures
amb el marbre de tombes innocents,
gemecs i crits amb l'ambre dels centaures,
ocells i estances amb els becs d'onagres.

Faré un cos per a dos
amb les restes de l'aire.

Segur de Calafell - Barcelona
9-IV / 15-V-1995

SALVADOR

Paisatge
L'àvia Anna cosint a Cadaqués
Retrat de Llúcia
Vell crepuscular
La barca «El Son» – L'artista al timó d'«El Son»
Autoretrat (amb pipa)
Autoretrat amb coll de Rafael
Cadaqués d'esquena
Festa de la Santa Creu a Figueres - El circ
Festa a l'ermita de Sant Sebastià
Escena de cabaret
El nen malalt - Autoretrat a Cadaqués
Port Alguer, Cadaqués
Figura en una finestra
Don Salvador i Anna Maria Dalí (Retrat del pare i de
la germana de l'artista)
La noia dels rulls
Penya-segats (Dona davant de les roques)
La mel és més dolça que la sang
Els desitjos insatisfets (Diàleg a la platja)
Composició surrealista, batejada carn de gallina
inaugural
Platja antropomòrfica
Conquilla
Ocell putrefacte
L'enigma del desig (*Ma mère, ma mère, ma mère*)
El joc lúgubre
El gran masturbador
L'home invisible
Els primers dies de la primavera
La font
Les roses sagnants

Vertigen (Torre del plaer)
La persistència de la memòria (Els rellotges tous)
El somni
Solitud (L'eco antropomorf)
Pa antropomorf (Pa català)
El cavaller davant de la torre
Meditació sobre l'arpa
La tartana fantasma
Retrat de Gala amb dues costelles de xai en
equilibri sobre l'espatlla
L'enigma de Guillem Tell
L'espectre del sex-appeal
El cavaller de la mort
El deslletament del moble-aliment
Aparició de la meva cosina Carolineta a la platja de
Roses
Ossificació matinal del xiprer
El cavaller de la mort
L'Àngelus de Gala
L'automòbil fòssil del cap de Creus
El farmacèutic de l'Empordà que no busca
absolutament res
La taula solar
La justícia geològica
Afores de la ciutat paranoico-crítica: tarda a la
vora de la història europea
El gran paranoic
Parella amb els caps plens de núvols
L'escriptori antropomòrfic
